

ТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ФОЛЬКЛОРНОГО ГУРТУ «МОКОША» ВІННИЦЬКОГО КОЛЕДЖУ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ ІМ. М. Д. ЛЕОНТОВИЧА ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ НАРОДНОПІСЕННОГО ВИКОНАВСТВА ВІННИЧЧИНИ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У статті визначено особливості творчої діяльності фольклорного гурту «Мокоша» Вінницького коледжу культури і мистецтв ім. М. Д. Леонтовича та розкрито її значення для розвитку народнопісенного виконавства Вінниччини. Висвітлено творчі здобутки колективу, відображено активну музично-просвітницьку й концертну діяльність, відзначено високу професійну майстерність виконавців.

Ключові слова: фольклорний гурт «Мокоша», народнопісенне виконавство, українська народна пісня, творча діяльність, Вінниччина.

Abstract

The article identifies the peculiarities of creative activity of the folk ensemble «Mokosha» of Vinnytsia college of Culture and Arts named after M. D. Leontovych and its importance for the development of folklore performance of Vinnytsia region are revealed. The creative achievements of the team were highlighted, active music-educational and concert activities were displayed, high professional skill of the performers was noted.

Key words: the folk ensemble «Mokosha», folk song performance, Ukrainian folk song, creative activity, Vinnytsia region.

Вступ

Народнопісенне виконавство є одним із найцінніших духовних надбань українського народу. В сучасних умовах народнопісенне виконавство завдяки своїй глибокій духовній сутності відіграє важливу роль у відродженні художніх цінностей та сприяє культурному розвитку українського суспільства. Це зумовлює потребу науково осмислити здобутки народнопісенного виконавства України, зокрема, поглибити і розширити вивчення творчості вітчизняних фольклорних гуртів.

Яскравим репрезентантом провідних тенденцій розвитку народнопісенного виконавства є фольклорний гурт «Мокоша» Вінницького коледжу культури і мистецтв ім. М. Д. Леонтовича.

Попри те, що цей гурт є помітним явищем у музичному житті Вінниччини його творчість на сьогодні залишається майже недослідженою. Історія розвитку колективу коротко висвітлюється у праці, присвяченій 50-річчю Вінницького коледжу культури і мистецтв ім. М. Д. Леонтовича [1], деякі відомості про ансамбль також знаходимо в місцевій пресі.

Метою статті є визначення особливостей творчої діяльності фольклорного гурту «Мокоша» Вінницького коледжу культури і мистецтв ім. М. Д. Леонтовича та розкриття її значення для розвитку народнопісенного виконавства Вінниччини.

Результати дослідження

Фольклорний гурт «Мокоша» створено у 2007 р. на базі вокального відділу Вінницького коледжу культури і мистецтв ім. М. Д. Леонтовича. Організатором колективу стала викладач коледжу Юлія Васюк. Її талант, висока майстерність, організаторські здібності й велика самовіддача стали тією генеруючою силою, завдяки якій гурт «Мокоша» швидко досяг успіху і визнання публіки.

Художні принципи керівника полягають в орієнтації при формуванні репертуару на найкращі зразки народнопісенного мистецтва, досягненні злагоженості ансамблевого звучання, удосконаленні виконавської майстерності учасників колективу, орієнтації на професіоналізм.

Діяльність гурту «Мокоша» спрямована на популяризацію української народної пісні та національних традицій, збереження і відтворення стародавніх обрядів, які втрачають своє первісне значення в сучасному суспільстві.

У складі гурту налічується 9 виконавців: I сопрано – 2 осіб, II сопрано – 3 осіб, альт – 4 осіб. На початку кожного навчального року виконавський склад колективу оновлюється.

Важливе значення для розуміння художніх засад гурту «Мокоша» має виконавський репертуар. Його основу становлять українські народні пісні, яким притаманна жанрова та образно-тематична

різноманітність: календарно-обрядові (веснянки, гаївки, колядки, щедрівки, купальські, жниварські), соціально-побутові, родинно-побутові (ліричні, жартівливі, танцювальні). Окремий пласт в репертуарі гурту «Мокоша» становлять народні пісні Східного Поділля, зокрема Вінниччини. Ці твори презентують народнопісенне виконавство краю і яскраво відображають регіонально-локальні народні виконавські традиції. Вагоме місце у репертуарі колективу займає фольклор інших народів – польські, білоруські, сербські, татарські, угорські, чукотські народні пісні. Колектив виконує пісні різними мовами, що допомагає студентам опанувати діалектикою, прийомами вимови. До репертуару гурту «Мокоша» також входять вокально-хорові твори вітчизняних композиторів і сучасні обробки українських народних пісень. Загалом у репертуарі колективу налічується 170 композицій.

Виконавському стилю колективу притаманна манера співу Східного Поділля, що характеризується подачею сильного купольно-грудного на стійкій опорі звуку, насиченими тембрами, чітким, виразним рухом нижнього голосу, специфічним зняттям звуку (так званий «скид»), частою зміною мелодичної інтонаційності [3, с. 231-232].

Поступово виконавська майстерність учасників колективу зростала і гурт «Мокоша» почав вести активну концертну діяльність. Так, колектив став багаторазовим володарем Гран-прі, переможцем цілого ряду міжнародних, всеукраїнських, обласних конкурсів і фестивалів. Гурт успішно презентував Вінниччину у Росії, Білорусі, Молдові, Польщі. Визнання творчих досягнень гурту «Мокоша» в Україні та за її межами переконливо доводить високий рівень виконавської майстерності колективу.

Гурт «Мокоша» був неодноразовим учасником культурно-мистецьких заходів Вінниці та області, спрямованих на збереження та розвиток найцінніших здобутків української культури. Так, колектив брав участь у мистецькому проекті «Хорові Асамблеї М. Д. Леонтовича», Міжнародному фестивалі імені Олени і Миколи Реріхів, Міжнародному фестивалі звичаєвої культури «Живий вогонь», Всеукраїнському фестивалі «Великодня писанка», обласних фестивалях «Українська маляна» і «Великодні дзвони», II Обласному фестивалі народної культури «Одвічна Русава» та інших.

Результатом активної творчої діяльності колективу став запис у 2012 р. компакт-дису «Співає Мокоша», до якого увійшли пісні з різних регіонів України і, зокрема, Східного Поділля.

Висновки

Отже, слід підкреслити важливу роль творчої діяльності фольклорного гурту «Мокоша» Вінницького коледжу культури і мистецтв ім. М. Д. Леонтовича для розвитку і популяризації народнопісенного виконавства Вінниччини і України. Особливостями творчої діяльності згаданого колективу є: активна музично-просвітницька і концертна діяльність, що сприяє задоволенню естетичних потреб широкої слухацької аудиторії; популяризація української народної пісні та національних традицій; жанрово-стильова розмаїтість репертуару; висока професійна майстерність виконавців.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *50 років Вінницькому училищу культури і мистецтв ім. М. Д. Леонтовича*. Вінницьке училище культури і мистецтв ім. М. Д. Леонтовича. Вінниця: ДП «ДКФ», 2008. 176 с.
2. Скопцова О. М. Становлення та особливості розвитку народного хорового виконавства в Україні (кінець XIX – XX століття): монографія. – Київ: Вид-во Ліра, 2017. – 180 с.
3. Сторожук А. І., Куриленко В. М. Автентична пісня Східного Поділля: історичний аспект творення, локальні особливості, манери співу // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Вип. 11. Серія: Історія. Збірник наукових праць. – Вінниця: ДП «Державна картографічна фабрика», 2006. - С. 228-232.

Сідлецька Тетяна Іванівна - кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри філософії та гуманітарних наук, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: sidletska79@gmail.com

Sidletska Tetyana I. – Ph.D. Art criticism, assistant professor of philosophy and humanities sciences Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: sidletska79@gmail.com.